

Posudek oponenta diplomové práce na téma:

Stroj bez příčiny

Autorka diplomové práce: Bc. Soňa Pánková

2.ročník magisterského, navazujícího studia, Učitelství všeobecně vzdělávacích předmětů pro základní a střední školy , obor studia český jazyk – výtvarná výchova

Vedoucí diplomové práce: doc. PhDr. Jaroslav Bláha PhD.

Konzultant: ak mal. Mgr. Martin Velíšek, PhD.

Oponent: Mgr.A. Michal Sedlák

Soňa Pánková si jasně vymezila prostor, jakým způsobem zkoumá téma stroje. Celá struktura práce ve všech jejích částech je členěna důsledně analogicky. Metafora „stroj bez příčiny“ je vztažena k určité nefunkčnosti strojů obecně dané změnou kontextu. Prvotní úloha stroje je ztracena či potlačena. Soňa Pánková velmi systematicky mapuje vnímání stroje v dobových, umělecko-historických souvislostech prakticky od První světové války až po nedávnou současnost. Je pravda, posluchačka se přímo současnosti nevěnuje téměř vůbec, ale to nejspíš byl autorčin záměr. Možná je to také tím, že součástková estetika ozubených kol a prosté mechaniky je tak svůdná. Žijeme ve věku dotykových displejů, často si jako laici téměř nedokážeme představit, na jakém základu určité stroje vlastně fungují. Nejedná se jen o jakousi technickou nečitelnost, ale i smyslovou redukci, která zapřičiňuje, že na nás dnešní stroje tolik neútočí svou hmotou a hlukem. Dnešní stroje nás zdánlivě čím dál méně obtěžují, usnadňují nám ještě více život, činí nás však tím více bezbrannými. Autorka se tedy zabývá autory a obdobími, kdy fascinace i strach ze strojů byl naopak velmi intenzivní. To, co se promítá do práce posluchačky je také vztah člověka a stroje či personifikace stroje. V didaktické části je patrná určitá suchost navzdory snaze systematického seznamování žáky s problémem. Z tohoto pohledu je asi nejzajímavější úkol inspirovaný Jeanem Tinguelym, kdy žáci mají za úkol na závěr společně sestavit stroj, nebo dynamická akce s pneumatikami, která podporuje dětskou spontánnost. Autorský projekt Soni Pánkové je zaměřen na stopy strojů, konkrétně automobilových pneumatik v závislosti na určité míře kontroly zanechávání stopy. Ačkoliv ke svým dynamickým grafikám přistupuje především estetiky, její finální díla mají určitou hloubku v překrývání souborů stop. Celá práce Soni Pánkové působí vyrovnaným dojmem je na velmi dobré jazykové i stylistické úrovni.

Otázky k obhajobě:

1. Představte si, že pro vaše didaktické projekty by byl požadavek mezioborových vztahů ve spojení s fyzikou a mechanikou. Jak byste modifikovala úkoly?
2. Našla byste určitého současného umělce, který se zabývá tematikou strojů v jakémkoliv slova smyslu?

V Praze dne 31.5. 2013 Mgr.A. Michal Sedlák